

Ako prichádzalo

Keď som pred štyrmi rokmi písal o misijnej stanici v Rožňave (viď časopis Hlas viery č. 3/2002), zaoberal som sa najmä tým „Aké je dobré, že máme misijnú stanicu“. V mojom dnešnom príspevku by som Vás chcel oboznámiť so stručným vývojom prebudenia v Rožňave, teda cestou, ktorou Božie slovo prišlo do nášho mesta.

Prvá písomná zmienka o Rožňave je z roku 1291. Nachádza sa v darovacej listine ostrihomskému arcibiskupovi Ladomérovovi vystavenej kráľom Ondrejom III. Podľa zachovaných informácií tu však už od XII. storočia bola fungujúca fara so svojimi privilégiami, takže fara fungovala už pred tým, než Rožňava získala štatút mesta. Z historických prameňov sa dozvedáme o vzniku farského kostola Nanebovzatia Panny Márie v Rožňave okolo roka 1304.

Husiti

V roku 1439 vstúpili do Rožňavy vojská Jana Jiskru z Brandýsa, obsadili mesto a veľmi zničili kostol. Vojská Jána Hunyadiho ich síce vyhnali, ale po prehratej bitke v r. 1444 sa husiti – bratrci vracajú späť do Rožňavy, kde pôsobia (samozrejme aj duchovne) približne 50 rokov.

Lutherov a Melanctonov protestantizmus:

Keďže Rožňava bola obývaná najmä Nemcami, nemôžeme sa čudovať tomu, že prvá zmienka o „novej viere“ sa do Rožňavy dostáva už v r. 1523, (6 rokov po tom, čo Luther vyvesil v roku 1516 vo Wittenbergu svojich 95 téz). Píše sa v nej, že „...dôstojný pán Peter,

predstavený Rožňavskej fary, súc oslobodený spod tisícov závislostí káže novým spôsobom...“ Protestantizmus v Rožňave by sa dal jednoducho zhrnúť do siedmich období: 1520-1550 – počiatky, pri ktorých ešte nedochádza k oddeleniu od RKC; 1550-1604 – zrušenie katolíckej bohoslužby v Rožňave; 1604-1656 – napriek zákonu Rudolfa II. o prenasledovaní protestantov Rožňava odmieta vpustiť (1653) vyslanca ostrihomského arcibiskupa Pázmánya do mesta; 1656-1670 – rekatolizácia končí fiaskom, jezuiti sú z mesta vyhnaní, za čo je mesto potrestané pokutou a nariadením vystavať pre jezuitov kostol na námestí (ešte nie je ani vystavaný a už sa na ňom prelomí strecha). Obyvatelia nazývajú jezuitov „bubnami diablovými“ pre ich intrigánske a násilné metódy; 1671-1703 – najsmutnejšie obdobie mesta, ktoré je obsadené chorvátskymi vojskami v službách cisára. Kňazi a učители sú z mesta vyhnaní, platí oficiálny zákaz protestantizmu v Rožňave. V prípade pozvania cudzieho kňaza je trestom pokuta vo výške 100 Ft, opakované porušenie zákazu sa trestá zhabaním celého majetku. Výsledkom je „duchovná otupelosť,

pokles morálky, úpadok bohoslužieb na rovinu vonkajších prejavov a mechanického praktizovania viery“; 1703-1710 – Rákóczyho povstanie a náboženská sloboda; 1711-1784 – Hádky medzi nemeckými a maďarskými protestantmi využívajú jezuiti, mesto znova obsadzujú cisárske vojská a kvôli szatmárskemu mieru je znova vyhlásený zákaz protestantských bohoslužieb; Od roku 1784 vďaka tolerančnému patentu Jozefa II. sa protestanti vracajú do mesta, ale je veľmi otázne, či sa ešte dá hovoriť o prebudení v duchovnom (biblickom) slova zmysle.

Helvétska reformácia (Kalvínovo a Zwingliho hnutie)

Prvý záznam o rožňavských „sakramentároch – nasledovníkoch Kalvína a Zwingliho, ktorí hlásajú jednoduchosť evanjelia“ je z roku 1550, aj keď už v roku 1548 rožňavskí protestanti „vzývajú na prenasledovanie sakramentárov, ariánov a podobných siekt“. Prvým duchovným pastierom rožňavského zboru sa v r. 1580 stáva Daniel Weindlich, ktorý však odchádza do Brzotína – 4 km od RV a reformácia sa od r. 1616 dotýka najmä Maďarov. Svedčí o tom aj ten fakt, že prvé rožňavské skutočne reformované presbyterium vzniklo až v r. 1854.

Anabaptizmus (habánstvo, novokrstenectvo)

Anabaptisti kvôli prenasledovaniu (napr. zákon Rožňavského patriciátu č. 11 z r. 1548), ktorému sa nevyhli prakticky nikdy, vytvárali väčšinou tajné komunity. Zmienka o prvej z nich sa objavuje už v r. 1526 (hnutie anabaptistov vzniklo v Nemecku v roku 1521!) a je spojená s

Božie Slovo do Rožňavy

menom vodcu Hansa Kleyna. Významným evanjelistom je Andrej Fischer, ktorý prišiel do mesta v júni 1529, ale za šírenie „radikálneho náboženstva“ je v roku 1540 zatknutý a zhodnený z najvyššej veže Krásnohorského hradu. Ďalšie pôsobenie tohto hnutia (ktorého hlavným prínosom bol krst v dospelosti) v meste nie je známe.

Oáza viery

V decembri 1992 prichádzajú na zhromaždenie do Košíc prví Rožňavčania a odovzdávajú život Pánovi. Prvýkrát počas svojej 700 ročnej histórie sa mesto stretáva s plným evanjeliom v januári 1993 na dvojdňovej evanjelizácii v Regionálnom kultúrnom stredisku. Následne začínajú na Vargovom poli pôsobiť prvé skupinky, ktoré vedú bratia z Košíc. Na jeseň je ďalšia evanjelizácia v divadelnej sále radnice, kde s veľkým plačom prichádza na modlitbu prijatia Pána 50-100 Rožňavčanov.

V júli 1994 začínajú prvé skupinky vedené Rožňavčanom. 7.1.1995 je v hoteli Šport vyučovanie o postavení misijnej stanice Rožňava v rámci cirkvi. Nasleduje evanjelizácia v telocvični baníckeho učilišťa. Infokanáľ rožňavskej televízie odvysielala teletextové svedectvo spojené s pozvaním na akciu, po ktorom sa ceny všetkých „náboženských“ oznamov zvýšia o 300%. Pána prijíma cca 30 duší. Ľudia zažívajú mocné dotyky a uzdravenia od Pána, napr. vyliečenie ekzému, problémov s ľadvinami, či neplodnosti manželiek dvoch policajtov (deti sa narodila v rokoch 1996 a 1998). Na druhý deň sa koná seminár v zasadačke na Rožňavskej Bani – prichádza Rómka,

ktorá ukazuje svoje dieťa a vraví, že roky nebola schopná počať, ale na základe modlitby na evanjelizácii v r. 1993 počala a teraz je opäť tehotná. V máji 1995 som bol ustanovený do služby, čím v Rožňave vznikla 2. skupinka, pretože do jedného bytu sa už 25-30 ľudí zmestilo len s problémami. Od leta sa skupinka konala raz mesačne aj v

Krajňákom. Pána prijíma jediný človek – asociál, ktorý je o týždeň nájdený mŕtvy. Príčinou smrti je vyčerpanosť a umrznutie. Príbuzní tvrdia, že za posledný týždeň sa jeho správanie radikálne zmenilo a nechápu, ako sa mohlo stať, že z ničoho nič zomrel práve teraz, keď sa polepšil.

2. augusta 2002 sa v divadelnej sále

rómskej osade v Krásnohorskom Podhradí.

V roku 1996 bol v zasadačke Červeného kríža seminár na tému „Kresťan a prosperita - kresťanské podnikanie“. Na jeseň 1997 sa koná evanjelizácia v rožňavskom Regionálnom kultúrnom stredisku, na ktorú prichádza množstvo Rómov z rómskej osady v Krásnohorskom Podhradí, ktorí však v roku 1998 opúšťajú cirkev. Od roku 2000 pôsobi v Rožňave už len jedna skupinka. 10.3.2000 – zhromaždenie v reštaurácii Rubín na tému: „Vyhlasuj víťazstvo Ježiša Krista.“ 7.12.2000 sa v divadelnej sále radnice koná festival zázrakov. Rožňavská televízia vysielala reportáž o festivale, ako aj krátke interview s pastorm cirkvi a s Tomášom

OKC konala zatiaľ posledná evanjelizácia – reportáž o nej je uverejnená v časopise Hlas viery 3/2002. Po evanjelizácii si misijná stanica na pol roka prenajíma menšiu zasadačku, v ktorej sa konajú pravidelné stredajšie Bohoslužby.

V súčasnosti je funkčná jediná skupinka, ktorú tvoria siedmi dospelí. Spoločný bohoslužobný život prebieha dvakrát týždenne – v stredu a štvrtok v bytoch.

Zdroje: - Ladislav Bartholomaeides: „Notitia historico-geografico statistica comitatus Gömöriensis“, Levoča 1806-1868 – preložil Gustav Adamiš – heslo „Rosenavia“
- Mikulík József: „Magyar kisértői élet 1526-1715 – Történelmi tanulmány“ (Rozsnyó, Kovács Mihály Könyvnyomdája, 1885)
- Gróf Andrassy Béla: „Öreg diák a múltba néz – A Rozsnyói Öreg Diákok Szövetsége, Budapest, 1927“
- Dr. Borovszky Samu: „Magyarország vármegyei és városai (Magyarország monográfiája) – Gömör-Kishont vármegye“, Budapest, Apollo Irodalmi Társaság,
- Doc.Dr. Ladislav Tajták, CSc.: „Dejiny Rožňavy 1“ Edícia URBS, Východoslovenské vydavateľstvo n.p. Košice pre MNV v Rožňave v r. 1978, kapitola III. V SUSESTVE TURKOV (1526-1711), 3. „Demografické, sociálne a národnostné pomery a prenikanie reformácie“ str. 153-157. - internet

Róbert Vysocký